

# EGYHÁZI- ÉS ISKOLAI SZEMLE

Felelős szerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN református lelkész

Megjelenik két hetenként. szombaton.

Előfizetési ára: egész évre 60 Lei, fél évre 30 Lei, egyes szám 2 Lei.

Szerkesztőség: Salonta (Nagyszalonta) Református lelkészi hivatal. a hová a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény küldendő. Kiadóhivatal: Oradea-Mare (Nagyvárad) Ferdinánd király-út (Rákóczi-út) 14. szám. Előfizetési díjak, hivatalos hirdetések díja, reklamációk Konrád Géza címére Nagyvárad, Ór-utca 1. sz. küldendők.

## Világosság.

Nagy Vilmos tanítónőképző-intézeti igazgató,  
lelkészi tanácsbírói székfoglaló beszéde.

### Igen tisztelt Egyházmegyei Közgyűlés!

Az első szó, amely életem ezen ünnepélyes pillanatában ajkaimat elhagyja — a köszönet és hála szava — mely illesse a bihari református egyházmegye gyülekezeteit azért a megtisztelő bizalomért, hogy engem az egyik lelkészi tanácsbírói székre megválasztott.

A tanácsbírói szék mindig nagy megtiszteltetést jelent mindenkinek — nekem a megtiszteltetés kétszeres értékű. Hogy miért? — erre nézve engedjék meg nekem, hogy az én egyéni életem néhány mozzanatára rámutathassak.

Én ezelőtt 18 évvel hívtam el a világosságra. Ez alatt a 18 év alatt mindig tiszta öntudattal és becsületes lélekkel törekedtem kálvinista egyházamnak hasznára lenni. Fokról-fokra kezdtem egyénileg átérezni azt az átalakulást, amit az emberiség a reformáció nagyszerű lelki renaissance-ában átélt s fokról-fokra éreztem meg a magam egyéni életében azt, — amit sokan az ellentáborban talán intranzigens frázisnak tartanak — hogy a reformáció az emberiség számára az Istennek egy meghálálhatatlan nagy ajándéka. Az életem nagy forduló pontján egészen szabad választás előtt állottam, hogy mely irányban induljak! Nehéz volt a választás, — de már az első lépésnél alázattal kellett belátnom, hogy a mi életünk sorsát az isteni gondviselés intézi. Calvin egyházába léptem be, a Kálvinista Rómában s lelkészjellegű tanára lettem az egyik legrégebb kálvinista főiskolának. Eleinte csak szemléltem

a nagy reformátor alakját, később tanulmányoztam — életét és csodálatos munkáját az Institutió-kat. A szabadvizsgálgatás, a lelkiismereti szabadság, az istenfiuság, az egyetemes papság elvei nagyszerű lelki távlatokat nyitottak meg szemem előtt, amelyekkel csak leláncolt bibliákat, merev dogmákat s hierarchiát láttam a füleim előtt, melyekbe belezugott a szeretet egyházának anathémája.

Új erők ébredtek lelkemben s ha egyházi közéleti ténykedésemben tehettem valamit, azt kizárólag annak a lelkeket újjászülő, megfiatalító nagy hatalomnak — az Isten ígéjének köszönhetem, amely a Calvin egyházában áradoz a vágyó lelkek felé őseredeti, hamisítatlan tisztaságában. Ezért kétszeres nekem ez a megtiszteltetés, mert a 47 éves emberben a 18 éves egyháztagnak adták a presbyteriumok ezt a megtisztelő széket.

Letett esküm értelmében tisztemet hiven és lelkismeretesen kívánom betölteni a Jézus tanításának világosságánál, a Szent Lélek vezetésével a nagy Calvin szellemében, aki az Institutiók-ban ezt mondja:

Tota autem inrisdictio ecclesiae pertinet ad morum disciplinam: azaz az egyházi kormányzás és bírákodás az erkölcsi fegyelem fenntartása körébe tartozik, tudva azt, hogy a bíró tiszte nem a megtorlás, hanem a javítás, hogy legyen egyházunkban tökéletes és szép rend az Isten nagyobb dicsőségére, akinek kezében mindnyájan csak egyszerű és méltatlan eszközök vagyunk.

Megköszönve a bizalmat és a szives üdvözlést, ezekkel a gondolatokkal és érzésekkel foglalom el a tanácsbírói széket.

## A Nagykárolyi Református Egyházmegye közgyűlése.\*

A nagykárolyi ref. egyházmegye folyó évi május hó 3-án tartotta tavaszi közgyűlését Nagykárolyban.

A XC-ik zsoltár elénekzése és esperes szivből származó imádságának elhangzása után egyházmegyei gondnok megnyitó beszéde, majd az esperesi jelentés kötötte le a közgyűlés figyelmét. A gondnoki megnyitó és az esperesi jelentés egyházi közéletünknek, szorosabb értelemben véve egyházmegyénk életének olyan képét állította a gyűlésen lévők elé, melynek szemlélése a fajtát, nemzetét, az egyházát, a vallását igazán szerető lelket mély fájdalommal és nem ok nélküli aggodalommal töltötte el.

Az egyházközségek anyagi állapotát hiven visszatükröző számvevőszéki jelentés és iskoláink állapotáról szóló tanügyi bizottság jelentésének tudomásulvétele után a nagykárolyi egyházközséget kellett elkötelezni, az egyházmegye minden egyházában már életben lévő, régi lelkészi díjlevél visszaállítására.

Ujonnan választott lelkészi tanácsbíró Rácz Elek kismajtényi lelkész és dr. Kölcsény Ferenc egyházmegyei ügyész esküvel kötelezték magukat anyaszentegyházunk javának lelkiismeretes munkálására.

A dengelegi egyház hivei lelkész mellé — ennek költségére — segédlelkészt kérnek. Ez is az idők jele! Az egyházmegye a segédlelkészi állásnak egyházköltségén való szervezését megengedi, de nem a lelkészén, mert a lelkész magas kora dacára lelki-testi erő birtokában lévén, mindenféle funkciót képes végezni s ellene soha konkrét panasz nem volt.

Az Egyházi és Iskolai Szemlének hivatalos lappá nyilvánítását kérni fogja a közgyűlés az egyházkerülettől.

Majd az egyházmegyék új csoportosításával foglalkozva, kíváncsúnak és célszerűnek tartatik, ha az ezen a vidéken lévő négy csonka egyházmegyéből 3 új egyházmegye létesül — a 20-as létszám létszám figyelembevételével.

Az irinyi egyház lelkes tanítójának: Hajnal Józsefnek a tanítók fizetésének, nyugdíjának és a nostrifikáló vizsga ügyét tartalmazó memorandumával foglalkozva, elhatározta a közgyűlés, hogy ezen — tanítóink léteérdekét mélyen érintő dolgok tisztázása végett megkeresi Püspök úr útján a kultuszminisztert.

\* Technikai és más akadályok miatt csak most közzétehetjük ez értékes munkát végzett gyűlés referátóját. Szerk.

Az irinyi, a dobrai egyházak elköteleztetnek a megélhetés elképzelhetetlen nehézségeivel küzdő tanítóik részére az amugy is sovány fizetések kiszolgáltatására.

A lelkészi fizetéslevelet csonkítani akaró érkörtvélyesiek az E. T. I. tc. 115. §-át kapják válaszul.

A gyűlés tárgyai közül egy sem volt olyan elszomorító, mint a berei egyház pótdó engedélyezése iránti kérése.

Ez a kis egyház kénytelen 19.973 lei adóval megterhelni hiveit hogy Katona Zsigmond tanító jogtalan követelésének május 20-ig eleget tudjon tenni.

Örömmel kell megemlékezi a kaplonyi egyházzal. Ez a maroknyi gyülekezet husvétkor az Isten dicsőségére két új harangot szentelt fel; most az egyházmegye hozzájárulását kérte, hogy a templom tetőzetét újból fedje és tornyát emelhesse. A tervbe vett munkálatokhoz Isten áldását kérve: az engedély megadatott.

Dicséretet érdemel a domahidai egyház is, mely 100.000 lei költséggel tantermet és tanítói lakást akar építtetni.

Vége a közgyűlés tárgysorozatának a kiméritése után a bíróság ülésezett két fegyelmi és két közigazgatási ügyben.

Késő este volt már, mikor a tanácskozó tereméből eltávoztunk. Azzal a boldogító reménnyel bucsuzkodtunk, hogy amikor anyaszentegyházunk ügyeinek intézésére ismét összegyűjünk: egyházmegyénk egy szebb, megújult lelki színekben gazdag képben fogunk gyönyörködni.

Gencs.

Papp József.

## Egyházi hírek

**Harangszentelés Nagyzerénden.** Lélekemelő harangszentelési ünnepe volt pünkösd másodnapján a nagyzeréni ref. egyháznak. Dávid Sándor presbyter még 1915-ben, amikor régi harangjait felajánlotta a presbyterium, levelet intézett a presbyteriumhoz, amelyben kijelenti, hogy ha Isten élteti és a világháborúból visszasegíti, ő maga csináltatni fog egy új harangot édesapja emlékére. Ugyanakkor erre a célra egy 1000 koronás betéti könyvet is átadott. Midőn Isten a világháborúból visszavezérelte, ígéretét beváltotta és az általa öntetett új harang hirdeti immár Isten dicsőségét. A legnagyobb új harang a hivesek áldozatkészségéből, a középső pedig az egyház 1803 ik évi régi harangjából öntetett. A presbyterium először a maga kebelében tette meg az új harangokra ajánlatát, majd a presbyterek bejárták magok az egész községet és adakozásra szólított.

ták fel a lakosságot. Aztán egymásután peregetek le a műkedvelő előadások a harang-alap javára. A helybeli fogyasztási szövetkezet közgyűlése kimondta, hogy a részvények után járó osztalékot nem veszi fel, hanem odaajánlja a harang és orgona-alap javára. Így kapott a nagyzeréndi ref. egyház a fogyasztási szövetkezettől 2500 leit a harang-alapra, 500 Leit az orgona-alapra. Mivel pedig részvényesek a szomszéd községekből is vannak, így a feketegyarmati ref. egyház is kapott 1000 Leit a tamásdai ref. egyház pedig 260 Leit. A nagyzeréndi hitelszövetkezet szintén 500 Leit ajánlott fell a harang alap javára. Így gyűlt össze 38.500 Lei az új harangok ára. Pünköst második napján délután volt a harangszentelési ünnepély. A gyülekezet várva-várta szeretett esperesét Böszörményi Lajost, de mivel ő közbejött akadályok miatt nem jöhetett, Igyártó Sándor bélzerindi ref. lelkészt kérte fel a presbyterium az ünnepi szónoklat megtartására. Közről s távolról sokan összesereglettek ez ünnepélyre. Jelen voltak dr Marso Jusztin Aradmegye volt főispánja s jelenleg országgyűlési képviselő, Chirilla Jusztin a kisjenői járás jelenlegi főszolgabírája, Szűcs József feketegyarmati, Unghvári Gyula tamásdai ref. lelkészek, Hasas Demeter tamásdai gör. kath. lelkész, Feketegyarmat, Tamásda, Mezőhaj, Kisjenő, Erdőhegy előjárósága szintén képviseltette magát. A régi öreg templom zsufolásig megtelt. Megható volt, amikor több ezer ajakról hatalmas erővel csendült fel az ének: „Te benned biztunk eleitől fogva!” Majd a 37-ik dicséret elénekzése után Igyártó Sándor ref. lelkész tartott a 95. Zsoltár 6–8. versei alapján hatalmas buzditó beszédet. Prédikáció után a nagyzeréndi dalárda énekelt szép alkalmi éneket. Ezután Balogh Mátyás nagyzeréndi lelkész lépett az asztalához, midőn megszólaltak az új harangok. A szemekben örömkönnyelek, a szívek összedobbantak, mikor harangzugás mellett a nagyzeréndi gyülekezet lelkésze, a gyülekezet áldozatkészségét megköszönte és az új harangokat megáldotta. Majd ismét a dalárda énekelt és végül a Hymnus elénekzésével az ünnepély véget ért. Isteni tisztelet után diszgyűlést tartott az előjárósággal együtt a presbyterium, hol a harangszentelési ünnepély lefolyása jegyzőkönyvileg megörökítettett Nagy hatással volt a gyűlésre dr Marso Jusztin képviselő és Chirilla Jusztin főszolgabíró urak beszéde, melyben reá mutatnak arra, hogy itt jobb és szebb élet csak úgy lehet, ha a román és a magyar faj megértik egymást. Ehez a megértéshez pedig csak egy út vezet, a vallás, azaz a szeretet útja. Ez az út hozta őket is ide a nagyzeréndi magyar ref. egyháznak lélekemelő ünnepélyére. Balogh Mátyás, ref. lelkész.

**Lelkészegyesületi kongresszus.** Junius 28-án tartotta a református lelkészegyesület székhely-udvarhelyi kongresszusát, melyen mintegy 180 lelkész vett részt. Egyházkerületünkben a nagy távolság és a költségek miatt sajnos, kevesen voltak. Az odasereglenőket ünnepélyes fogadtatásban részesítette a helybeli egyház és város. 28-án délelőtt ünnepélyes istenítisztelet volt, melyen Kecskeméthy István prédikált II. Tim. 4. 2. alapján. Utána ünnepélyes gyűlés volt, melyen az előző megnyitó után a prefektus a kormány nevében üdvözölte a kongresszust. Hasonlóképpen üdvözölték a különböző egyházak képviselői is, amelyeknek befejezése után Petőfi szellemének hódoltak, a jelen voltak Vajda Ferenc esperes előterjesztése alapján, Vásárhelyi János előterjesztésében pedig a felekezeti iskolákra vonatkozó lelkes deklaratiót fogadtak el. — A tárgyaló gyűlésen a pénztárra, a lapra, naptárra, lelképásztorra, énekeskönyvre, lelkész nyugdíjügyre, fizetésre és a választmány kiegészítésére tett jelentéseket tárgyaltak le. Vásárhelyi János lemondásával titkárnak Nagy Lajos székelykeresztúri, Csiky István helyére jegyzőnek dr Tóth Lajos segesvári, pénztárosnak Bokor Márton bánfihunyadi lelkészt választották meg. — A nívós templomi hangversenyen Kecskeméthy István a felekezeti iskolák jelentőségéről tartott előadást, Szabolcska Mihály pedig költeményeiből olvasott fel.

**Érdekes javaslat.** Az elvesztett háború anyagi és erkölcsi veszteségének teljes súlyával nehezedik a magyarországi reformátusok vállaira is. Szinte azt lehet mondani, hogy a máglyák tüzeinek kihalvadása óta ilyen válságos időkön nem ment át az egyház. De megmozdultak a szívek is. Látunk szép áldozatokat és a szép áldozatok mellett szép és életre való javaslatokat. E javaslatok közül talán a legnagyobb figyelemre a dr Nagy István javaslata tarthat igényt, aki a központosítással kapcsolatosan az egyes egyházközségek és az egész egyetemes egyház költségvetését az eddigi ingadozó korona valuta helyett az egyetlen szilárd és megbízható buza valutára akarja helyezni. E javaslat szerint: Egyetemes egyházi szükséglet (convent stb.) 2820 m. m. buza. Egyházkerületi szükséglet: (Iskolák, közig., szükségletek) 41.153 m. m. buza. Egyházmegyei szükségletek: (Esperes tiszteletdíja stb.) 2690 m. m. buza. Egyházközségi szükséglet: (Lelkészek fizetése stb.) 258.833 m. m. buza. Összesen: 311.576 m. m. buza. E tetemes mennyiségű buza összehozására az összes református kézben levő földnek kat. holdanként és progresszive 1 kgr. búzával való megadóztatását javasolja. De nem kerülne ki az igazságos megadóztatást a javaslat szerint egyetlen egyháztag sem, bármilyen kereseti forrással rendelkezne is. A javaslat komolyságánál és az alapul vett buza árának irányt szabó voltánál fogva valóban megérdemli, hogy vele az illetékes körök kellő figyelemmel foglalkozzanak. A buza valutára való áttérés mellett nem kellene folytonosan aggódnunk egyházunk jövőjéért, sem a külföldi segélyekre nem szorulnánk rá, sőt mi magunk is adhatnánk másoknak.

**A református polgári leányiskolába az 1922–23. iskolai évre július hó 3., 4. és 5. nap-**

jain, vagyis hétfőn, kedden és szerdán délelőtt 10 órától 12 óráig lehet az intézet disztermében beiratkozni. Minden tanuló tartozik magával hozni születési anyakönyvi kivonatát, himlő-ujraoltási igazolványát és az iskolai bizonyítványát. — Ugyanezek a napokon kell a kérvényeiket benyújtani azoknak a tanulóknak, akik a református tanítónőképzőben akarják tanulmányukat folytatni. Ezen kérvények a fenti okmányokon kívül még olyan hatósági orvosi bizonyítvánnyal is felszerelendők, amely a folyamodóknak a tanítónői pályára alkalmas voltukat igazolja.

**Szenfeszre** Futó Zoltán örökébe vejét Sebestyén Bélát választották meg. — Dülőre jutott a füzesgyarmati lelkészválasztás ügye is, amennyiben a nagy népességű füzesgyarmati egyház lelkészévé 529 szavazattal 11 szavazat ellenében Jánosi Zoltán országgyűlési képviselőt, volt debreczeni lelkészt választotta meg.

**A ref. tanítónőképző-intézetbe** 1922. aug. 20-ig lehet felvételre folyamodni.

**A református tanítónőképző-intézetbe** internátusba a felvételért aug. 20-ig lehet folyamodni. Az internátusba 10 évnél idősebb leányok vétetnek fel — felekezeti különbség nélkül. Az ellátási díj pénzben évi 4000 lei, ezenkívül egy és fél métermázsas liszt és 10 kg. zsir. Az intézet nagy súlyt helyez arra, hogy a bentlakók az idegen nyelvekben és zenében elsőrangú mesterektől nyerjenek kiképzést. Minthogy az intézet mosatást nem vállal — a tanulók fehérnemű és ruhátára a szülők tetszése szerint állítható össze. Felvilágosítást szívesen ad az Igazgatóság.

**A debreceni lelkészválasztás.** Az Árpád-téri parochia lelkészéül Molnár Ferenc vallástanító lelkészt választották meg a debreceni hívek, kik három részre oszolva rajta kívül még Nagy István vallástanító lelkész és Nagy Márton szerepi lelkész mellett csoportosultak. Az első szavazásnál, mely késő éjszakáig tartott Nagy Márton 618, Molnár Ferenc 550, Nagy István 478 szavazatot kapott. Nagy Márton többségét Jánosi Zoltánnak köszönheti, mivel híveivel mellette foglalt állást, de a pótválasztáson Nagy István hívei Molnár Ferenc pártját erősítették s így ő 1154, Nagy Márton 918 szavazatot nyert.

**Iskolaszéki elnökök, igazgatók és nostrifikáló vizsgálat előtt álló tanítók figyelmébe!** **ROMÁNIA FÖLDRAJZA** a napokban hagyja el sajtókat a dr. Caba Agoston királyi tanfelügyelő és Nagy Vilmos ref. tanítónőképző intézeti igazgató által irt „Románia Földrajza“ csinos 80 oldalas tankönyv. A könyv a tanterv szigorú szemmel tartásával készült, a magyar tannyelvű elemi népiskolák IV. osztálya számára a tananyag azonban oly gondos és részletes összeállítású, hogy a nostrifikáló vizsgálat előtt álló tanítók a kívánt anyagot ilyen kimerítő összeállításban sehol nem találják meg. A román nemzeti történelem vonatkozásaival dr. Caba Agoston egészítette ki e könyvet. Bolti ára 10 lei lesz. Tömeges megrendelésnél a pénzt előre tanácsos beküldeni, mert az utánvételezett csomagok szállítása jóval megdrágítja a beszerzést. — Pár nap

mulva megjelenik ugyancsak a szerzők által a középiskolák számára irt „Románia Földrajza“, amely Európa általános ismertetésén kívül csillagászati földrajzot is tartalmaz és szól a Románia területén kívül élő románokról [órománok]. A középiskolai földrajz ára 16 lei lesz. Minthogy a könyv kiadói a szerzők, a megrendelések vagy a szerzőkhöz vagy Béres Károly könyvnyomdájába küldendő Oradea-Mare, Str. Regele Ferdinand, Rákóczi-ut 14.

## Hivatalos rész.

**Pályázat a belényessonkolyosi lelkészi állásra.**

Javadalom: a 418—1914. számú egyházkerületi határozattal megerősített díjlevél szerint 1. Párbérváltság címén az egyház pénztárából 1.084 korona. 2. Stóla jövedelem 40 korona. 3. Három hold [1600 négyszög ölével] szántó föld haszonélvezete. 4. Hat hold lelkészi erdő haszonélvezete. 5. Erdő és legelő illetőség 32 [616-od rész. 6. Lakás természetben évi fentartással és tisztogatással 7. A körösánosfalvai egyháztól késpénz 40 korona. Összes érték 1254 korona. Ezen díjlevélben megállapított érték helyett a presbitérium és egyházközségi közgyűlés a most megválasztandó lelkész személyéhez kötötten a következő javadalmat ajánlja fel kötelezőleg: 1. 13 köböl tiszta buza. 2. 13 köböl szemés tengeri. 3. 12 köbméter tűzi hasáb fa házhoz szállítva, ezenkívül az 5 sz. a felvett erdő illetőség. 4. 3 kataszt hold szántó föld, ezenkívül az 5 sz. a felvett legelő illetőség. 5. Lakás természetben évi takarítással, mellék épületekkel és kerttel.

Költözködés címén 1000 leit térít meg az egyház Stóla díjak: keresztelezés 10 lei, temetés imával és temetőbe kíséréssel 20 lei, 8 predikációval és kikíséréssel 25 lei.

Kötelessége: A lelkészi teendők végzésén kívül az állami iskolákban a hittan tanítása és a körösánosfalvai leány egyházban évenként hat-szor urvacsora osztás. Ez utóbbit a jánosfalvai egyház külön díjazást ad.

Pályázni kívánók okmányait ezen hirdetésnek a hivatalos lapban megjelenésétől számított 3 hét alatt Nagyszalontára [Bihar megye]. Böszörményi Lajos espereshez küldjék be.

**Kántortanítót keres a temesvári egyházközség.** Egyelőre egy évre. Pályázhatnak olyan fiatal, nőtlen emberek, akik [ha nincs is még oklevelük,] orgonázni, énekelni tudnak, s kedvet és buzgóságot éreznek magukban az elemi iskolai hitoktatásra. Lakáson és esetleg némi mellékjövedelmen kívül havi 1200 lei fizetést ad az egyház. Kötelessége: vasár- és ünnepnapokon orgonista kántorság, egyébkor a hitoktatásban való segédkezés napi 3—4 órán át — Jelentkezni lehet írásban vagy személyesen Szabolcska Mihály lelkész-esperesnél Temesvárott [Timișoara] Ref. lelkészi hivatal.

A feketegyarmati ref. egyház [Arad-m. u. p. Nagyzerénd] pályázatot hirdet nagyobb vegyes iskolai tanítóságra, mely minden második vasárnap végzendő kántorsággal van egybekötve.

Javadalma: 1. Késpénz 175 lei; 2. 750 lit. buza annyimint 1125 lei; 3. 750 lit. árpa annyimint 750 lei; 4. 20 köbmt. tűzifa annyimint 1700 lei; 5. 2 szekér széna váltáság annyimint 40 lei; 6. 60–70 véka tandiárpa annyimint 1500 lei; 7. 60 tandijcsirke annyimint 480 lei; 8. tandijpénz annyimint 24 lei; 9. 7 és fél kat. hold föld jövedelme annyimint 1200 lei; 10. 4 drb. legeltetési jog annyimint 200 lei; 11. földalap kamat annyimint 30 lei; kántorságért 350 lit. buza annyimint 560 lei; 12. az adót a földekért az egyház fizeti.

Pályázati határidő 1922 augusztus 15. Az állás elfoglalandó 1922 szeptember 1-én.

Köteleesség: III., IV., V., VI. oszt. tanítása, kántorság, s lelkész helyettesítése. — Csak okleveles tanítók pályázhatnak.

Feketegyarmat, 1922 július 4

Szücs József, ref. lelkész.

### Pályázati hirdetés.

A pankotai [Arad-m.] ref. egyház presbyteriuma pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett organista kántortanítói állásra.

Javadalom: 1. Lakás [2 szoba, konyha, kamara] és 350 □ öl konyhakert; 2. 16 kat. hold 876 □ öl szántóföld haszonélvezete [haszonbéri értéke 8–9000 lei]; 3. Évi 3000 lei késpénzt az egyház pénztárából havi előleges részletekben; 4. Temetési stóla kb. évi 200 lei és 5. Egyházi jegyzőségért tiszteletdíj 50 lei.

Köteleesség: 1. Az osztatlan vegyes 1–6 oszt. iskolának az egyházkerületi tanterv szerint való vezetése [A hitoktatást és egyházi ének betanítását a 3-ik osztálytól kezdve a lelkész végzi]. 2. A gyülekezeti éneklésnek a templomban harmóniumon való vezetése; 3. Temetéseken kántori teendők végzése; 4. Egyházi vegyes, vagy férfikar szervezése és vezetése; 5. A presbyteriumnak és iskolaszéknek hivatalból tagja lévén, a presb., iskolaszéki és közgyűlési jegyzőkönyveket vezeti [évenként 6–8 gyűlés]; 6. Iskolánk protestáns növendékeinek heti 2 órán egyházi ének tanítása; 7. Lelkész akadályoztatása esetén [évenként legfeljebb 3–4-szer] katedrai szolgálat.

Községünk 6000 lélekszámmal [három-ötöd részben magyar-német] az Aradhegyalján Aradtól 40 km-nyire ipari és kereskedelmi központ; a hegyaljai villanyos végső állomása s az Aradcsanádi vasutak brádi vonalán fekszik. Ezekre a kántortanító kedvezményes vasuti jegyet nyer. Aradra és vissza naponként kb. 8–8 vonat áll rendelkezésre. Képzett zenészek zenetanítással és magánvizsgázók oktatásával esetleg szép mellékjövedelmet is szerezhetnek.

Pályázhatnak tanító és kántorképesítéssel bíró férfitanítók. Határidő augusztus 10. Az állás legkésőbb szeptember 1-én foglalandó el.

Pankota, [Arad-m.] 1922 június 22-én.

Kun Zoltán,

ref. lelkész, iskolaszéki elnök.

### Pályázati hirdetés.

Az óvári-i református népiskola halálozás folytán megüresedett II. tanítói állásra.

Javadalma: az egyház pénztárából évi 6000 [Hatezer] lei, mely utólagos havi részletekben folyósítatik mindaddig, amíg az állam az áll. fiz. kiegészítést folyósítja, amikor is az egyház továbbfizetésének kiutalását beszünteti, mivel az állami től nyeri teljes fizetését. Továbbá lakás és 50 lei [100 kor] kertváltáság.

Köteleessége: a presbyterium által kijelölt osztályok vezetése, kántor akadályoztatása esetén [ha az férfi] templomban és temetéseknél a helyettesítés. A megválasztott kötele állásának elfoglalása előtt oklevelét egyenjogositani. — Pályázhatnak férfiak és nők. Pályázati határidő augusztus 5. Az állást szeptember 1-én el kell foglalni.

Óvári [Szatmár m.] 1922 július 1.

Fehér Bertalan,

ref. lelkész, iskolaszéki elnök.

A gyantai anyaegyházhoz tartozó kisházai és tenkeszéplaki fiókegyházak előkönyörgő énekvezéri állására pályázat hirdetik a következő feltételek mellett.

Javadalom: I. Kisháza, lélekszám 170 [1500], templom van. 1. Háromszobás lakás, melléképületekkel, kerttel; 2. 12 hold föld [szántó] haszonélvezete; 3. Az egyháztagok által megajánlott 16 véka termény, fele buza, fele tengeri; 4. Stóla.

II. Tenkeszéplak, lélekszám 130 [1005] isteni tisztelet az állami iskola tantermében. 1. Két szobás lakás, melléképületekkel és kerttel; 2. 10 hold szántóföld haszonélvezete; 3. Stóla. A földek adóját mindkét helyen az egyház fizeti.

Köteleesség mindkét helyen: A vasárnap délelőtti istentiszteletek elvégzése, az iskolaköteles gyermekek vallás- és énektanítása s a konfirmandusok előkészítése.

Felkérem a lelkésztársakat, akiknek egyházközségében nyugdíjas tanítók, vagy bármily más foglalkozásu — e tiszt ellátására alkalmas ref. vallásu nyugdíjasok élnek, legyenek szivesek ezek figyelmét fenti pályázatra felhívni.

Pályázati kérvények, vagy érdeklődő levelek a gyantai felügyelő lelkész hivatalához küldendők. Az állások f. évi október 1-én, esetleg előbb is elfoglalhatók.

Gyanta, 1922 június hó 20-án.

Arday Aladár,

felügyelő lelkész

1027–1922. szám.

### Nagytiszteletű Esperes Ur!

Tekintettel a kolozsvári közoktatásügyi vezértitkárság rendeletére, mely szerint Magyarországból tankönyvek nem hozhatók be s tekintettel arra, hogy az erdélyi felekezetközi bizottság e tárgyban felterjesztett kérvényére, hogy a régi tankönyvek használata még két évig prolongáltassék, semmiféle válasz az államtitkárságtól nem érkezett, szükségesnek tartom, hogy a tanulók kellő időben tankönyvvel elláthatók legyenek, a következő körözüvény közzétételét:

„A királyhágómelléki ref. egyházkerület elemi

népiskoláinak használatára az 1922–1923. tanévre — az eddig használatban volt Magyar Olvasókönyvek helyett — addig is, míg az egyházkerületnek saját kiadványai nem lesznek, Nagy Vilmos nagyváradi ref. tanítónőképző intézeti igazgató és dr. Caba Ágoston kir. tanfelügyelő szerkesztésében megjelent Magyar Olvasó és Nyelvyakorló könyvek bevezetését ajánlom a II., III., IV. osztályokban. A IV. osztályba ezen kívül bevezetésre ajánlom fenti szerzők Románia Földrajza című művét. Ezen tankönyvek az állami tanterv szigorú szemmel tartásával készültek s az olvasmányok, melyeket nagy körültekintéssel válogattak össze a szerzők, nagyon jó szolgálatot tesznek a vallás-erkölcsi nevelés terén. A Románia Földrajz című kézikönyvet pedig, mely az anyagot bőségesen összegyűjti és feldolgozza, az egyenjogúsító vizsgálatra készülő tanítónk is sikerrel használhatják.

A tankönyvek megrendelhetők az szerzőknél. Az Olvasókönyv ára 14, 16, 17 lei. A Földrajz 10 lei.

Becses intézkedésüket kérve.  
Atyafiságos szeretettel vagyok  
Nagyvárad, 1922 július 10.

Sulyok.

1041–1922. szám.

### Felhívás!

A nagyváradi ref. egyház presbiteriumának a dr. Várady Zsigmond alapítvány kezelő bizottsága közzéteszi, hogy az 1922–23. tanév folyamán az alapítvány jövedelméből négy 1000–1000 leies és nyolc 500–500 leies alapítványi helyet bocsát pályázatra. Az ösztöndíjakra közép-, szak- és felső iskolák növendékei nemre való különbség nélkül pályázhatnak. Az ösztöndíjak adományozásánál első sorban a nagyváradi születésű református vallású, második sorban a biharmegyei születésű ref. vallású tanulók részesítendők előnyben más hasonló képesítésűek felett. Ha ilyen kérvényezők nem jelentkeznek, az ösztöndíj, amennyiben a folyamodó egyéb kellékeknek megfelel, más vármegyei ref. vallású, esetleg egyéb hitfelekezeti tanulóknak is kiadható. Az ösztöndíjat a nagyváradi ref. egyház pénztára a fölvetett tanulóknak 2 részletben és pedig a tanév első felében és a tanév második felében a felmutatott bizonyítványok bevizsgálása után adja ki. A folyamodók kérvényüket folyó évi augusztus 15. napjáig a nagyváradi ref. egyház elnökségéhez kötelesek benyújtani, csatolva a kérvényhez a születési bizonyítványt s a legutolsó tanévben szerzett iskolai bizonyítványt.

Nagyvárad, 1922 július 11.

Az alapítvány bizottság elnöksége.

Sulyok,  
lelkész-elnök.

### Szülők figyelmébe!

Ha pénzt akarnak megtakarítani, úgy látogassanak el

**SCHNEIDER és MIHELFIHEZ**

Ferdinánd király- [Rákóczi-] ut 10. [Széchenyivel szemben.]

Gyermek ruha

### Hol megérkeztek!

Bécsi fiu és gyermek ruha u. m.: **fiu- és leányka kabát különlegességek.**

Bel- és külföldi gyapju-szövetek, szabó-kellékek dús választékban.

### Nagytiszeletű Esperes, iskolaszéki Elnök és Igazgató urak figyelmébe!

A 321—1922. sz. Egyházkerületi közgyűlési határozattal népiskoláinknak használatra ajánlott **román-magyar nyelvű iskolai nyomtatványokat** famentes papírra nyomtatva raktáron tartom és azokat a következő legjutányosabb árain mellett hozom forgalomba:

**Előmeneteli és mulasztási napló, íve 70 bani**

**Haladási napló --- --- --- íve 60 bani**

Ezen nyomtatványokból tetszés szerinti mennyiséget be is köthetethet, a Mulasztási Naplót kötetenként 20 Leiért, a Haladási Naplót 12 Leiért.

**Értesítő könyvecske, darabja 2 lei 20 bani.**

**Elemi iskolai bizonyítvány darabja 50 bani.**

Bármely más nyomtatványokat, borítékokat, papirokat is legjutányosabb áron szállíthatok és tisztelettel ajánlom jónevű könyvnyomdát szíves figyelmükbe.

Nagybecsű megrendelésüket kérve és azt előre is megköszönve, vagyok

hittestvéri tisztelettel

**BÉRES KÁROLY** nyomdatulajdonos,  
az „Egyházi és Iskolai Szemle” kiadója  
Oradia-Mare - Nagyvárad, Fő-utca 14. szám.

A háboru alatt  
leszerelt

**ORGONA**

sípoknak  
ujakkal

pótlását megkezdtem és már eddig is több  
református egyház orgonájának

**helyreállítását**

pontosan elvégeztem. — A nagytiszteletű lelkész hivatolnak szívesen küldök **költségvetést**, de kérem, hogy előbb a **leszerelési** bárcát beküldeni szíveskedjenek.

**ORSZÁGH ANTAL** orgonaépítő

O.-Mare (Nagyvárad), Ferdinánd király (Rákóczi) -út 41. sz.

**MAJOR FERENCZ**

építész vállalkozó, Oradea-Mare - Nagyvárad

6–6 **Hármas-utca 9.**

Készít: mindenféle terveket és költségvetéseket, szakértői megbízásokat és becsléseket. — Vállal a magas építkezéshez tartozó minden munkát, javítást és átalakítást.